

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Karla Kosteckého a soudců Mgr. Lucie Trejbalové a Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. v právní věci žalobkyně **J.P.**, bytem ■■■, zastoupené Mgr. Liborem Buchtou z Advokátní kanceláře, se sídlem Dukelských hrdinů č.23, Praha 7, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu č.642/2a, Liberec 2, **o žalobě proti rozhodnutí žalovaného čj. OD 1525/2010-2/280.9/SI ze dne 7.2.2011,**

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 7. 2. 2011 čj. OD 1525/2010-2/280.9/SI se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.**
- III. Osoby na řízení zúčastněné n e m a j í p r á v o na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný krajský úřad svým ve výroku rozsudku označeným rozhodnutím ze dne 7.2.2011 změnil v řízení o odvolání rozhodnutí Obecního úřadu Troskovice ze dne 5.10.2010 čj. 430/2010 tak, jak je uvedeno ve výroku žalobou napadeného rozhodnutí.

Žalobkyně ve své podané žalobě navrhuje zrušit jak napadené rozhodnutí tak i rozhodnutí jemu bezprostředně předcházející (z 5.10.2010), a to z následujících důvodů. Prvou vadou, která zapříčiňuje zmatečnost napadeného rozhodnutí, je skutečnost, že krajský úřad rozhodl, že částečně mění napadeného rozhodnutí a ve zbytku je potvrzuje, ačkoli rozhodnutí ze dne 5.10.2010 obsahuje jej jeden nedělitelný výrok. Neexistuje tudíž jiný výrok, který by měl být potvrzován. Výrok napadeného rozhodnutí je vadný i v tom, že namísto určení vzniku, trvání či zániku právního vztahu vypustil krajský úřad mj. formulaci o určení existence veřejné komunikace a ve výroku zůstalo, že na citovaných pozemcích jen existuje účelová komunikace. Rozhodnutím tudíž neobsahuje určení příslušného právního vztahu. Další procesní vadou je, že krajský úřad změnil původní rozhodnutí v neprospěch žalobkyně jako

odvolatelky, ačkoli zájmy dalšího odvolatele byly shodné se zájmy žalobkyně, čímž porušil usat. § 90 odst. 3) z.č. 500/2004 Sb. Ve věci samé rozhodoval krajský úřad v rozporu s názorem Ústavního soudu. Sp.zn: II ÚS 268/06, jehož stěžejní úvahy cituje. Žalobkyně nabyla pozemku v restituci v roce 1995, nabyla jej od státu, a je proto zcela lhostejné, zda souhlas udělil předchozí vlastník. Stěžejním je proto posouzení, zda ona souhlasila s veřejným užíváním pozemku jako komunikace či nikoli. Žalobkyně od počátku tvrdí, že s takovým užíváním nikdy nesouhlasila. Není proto relevantní, aby právní vztah užívání pozemku platil kontinuálně od roku 1961 do roku 2010. Ona pozemku nabyla v roce 1995 od veřejnoprávní korporace a není proto vázána souhlasem této korporace. Není navíc ani prokázáno, že kterýkoli z předchozích vlastníků takový souhlas vydal. Bydlí v Praze a do Troskovic dojížděla občas a neměla proto vědomost o tom, že pozemek je užíván veřejně. Sama projevila nesouhlas v roce 1998 v jednání se zástupcem H.. O jiných uživatelích nevěděla, nemohla je proto kontaktovat. Nebylo ani její povinností, ale jen právem, obrátit se na příslušné instituce. Proto jejímu postupu nelze nic vyčítat. Až poté v roce 2003 se obracela na policii a svůj nesouhlas opět jasně formulovala. Důkazem její aktivity je i rozsudek Okresního soudu v Semilech ohledně průjezdu motorovými vozidly, byť ten je závazný jen v rozsahu výroku a pro účastníky. Také pojem „konkludentní“ je vykládán krajským úřadem nesprávně, neboť tento pojem není synonymem pojmu „mlčky“, ale jedná se o takové úkony, ze kterých musí být projev vůle bez pochybností vyplývat. Správní orgány se spokojily s konstatováním, že alternativní cesty neexistují, resp. nejsou přístupné pro motorová vozidla. Žalobkyně zdůrazňuje, že alternativní cesty existují zejména k domu č.13, a pokud se staly v průběhu času neprůchodnými, pak takovou situaci nelze řešit tím, že bude užíván jako veřejná cesta její pozemek jako nezbytná komunikační spojnice.

Ze spisu dále i vyplývá, že cestu používají jen H. a další soukromé osoby jako přístup ke svým majetkům, nikoli obecně veřejnost. Stav lze proto upravit nástroji soukromoprávními a nikoli institutem práva veřejného. Byl to také jen H. a nikdo jiný, kdo se domáhal zřízení veřejné komunikace, žádný jiný návrh podán nebyl. Mělo být přihlédnuto i k z.č.289/1995 Sb. Pokud se tvrdí, že alternativní cesty nelze použít s ohledem na charakter pozemku, pak se to týká i jejího pozemku, neboť vjezd motorových vozidel do lesa je zakázán.

V průběhu jednání dne 5.11.2013 setrvala žalobkyně na důvodech svého odvolání se zdůrazněním následujících námitek. Konkludentní souhlas musí vykazovat takové znaky, aby z nich byly zjevně zjištělné projevy vůle. To zde dáno není, neboť takový zjevný projev nikdy žalobkyně neučinila. Poukazuje-li se na geometrický plán z roku 1961, pak je třeba zdůraznit, že v té době musela pozemek odevzdat a žádný souhlas s veřejným užíváním pozemku neučinila. Žalobkyně není vázána projevem jiné osoby a neexistuje ani ničím nenahraditelná komunikační potřeba, jak je rozvedeno v žalobě. Vždy, když zjistila narušení svého práva zejména H. a jejich dětmi, tak vždy protestovala. Požaduje náhradu nákladů řízení.

Krajský úřad ve svém vyjádření k podané žalobě navrhuje žalobu zamítnout s tím, že odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí. K procesním výtkám zaujímá následující stanovisko. Napadeným rozhodnutím byla deklarována existence veřejné účelové komunikace zcela jednoznačně a zákon nepředepisuje, že má být ve výroku uvedeno slovní spojení „určuje se“. Odvolání žalobkyně nebylo napadeným rozhodnutím fakticky vyhověno, nešlo tedy ke změně v neprospěch žalobkyně, neboť výrok byl pouze upraven a lépe specifikován.

Poukaz žalobkyně na rozhodnutí Ústavního soudu je zcela účelový a přivedeno „ad absurdum“ by jejím výkladem mohly být zrušeny veškeré účelové komunikace, i trvající po staletí. Postačí strpění užívání pozemku, nesouhlas musí být naopak vždy aktivní. Doba tří roků, po které žalobkyně strpěla užívání pozemku je zcela postačující k závěru, že s takovým užíváním projevila souhlas. Pokud žalobkyně nehájila svá práva, pak to nelze přičítat k tíži správnímu orgánu. Předmětná parcela splňuje všechny čtyři znaky veřejné účelové komunikace.

Krajský úřad setrvává na správnosti napadeného rozhodnutí. Není vyloučeno, že kdysi v minulosti mohla alternativní cesta existovat, avšak v době rozhodování byla již vyloučena. Po roce 1995 byla žalobkyně minimálně tři roky nečinná a první kvalifikovaný nesouhlas je patrný až v roce 2008. Tzn., že i po vrácení pozemku v restituci mlčky souhlasila s užíváním pozemku jako veřejné cesty. Navrhuje žalobu zamítnout, náklady řízení nepožaduje.

K výzvě soudu prohlásily Obec Troskovice, P.H. a Lesy ČR, že budou vykonávat práva osoby zúčastněné na řízení. K podané žalobě svá vyjádření tyto osoby nepodaly, ale k věci se vyjádřily v průběhu správního řízení. Jen Obec Troskovice zaslala doklady, které jsou ale již obsahem správního spisu.

Soud podle § 75 z.č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s.ř.s.) přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí, vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a dospěl k následujícím závěrům.

Předně soud konstatuje, že napadené rozhodnutí a ani řízení jemu předcházející netrpí vadami, které by činily rozhodnutí nicotným.

Soud ale nezjistil ani takové vady, které by měly reálný vliv na správnost rozhodnutí o meritu věci.

Je pravdou, jak tvrdí žalobkyně, že by ve výroku napadeného rozhodnutí nemělo být uvedeno: „Ve zbylých částech se napadené rozhodnutí potvrzuje v souladu s § 90 odst. 5 správního řádu“. Je to v daném případě nadbytečné, neboť rozhodnutí z 5.10.2010 obsahovalo jen jeden výrok a ten byl krajským úřadem změněn. Není ale zřejmé, z jakého důvodu pokládá žalobkyně napadené rozhodnutí z tohoto důvodu za „zmatečné“. Výrok napadeného rozhodnutí je zcela jasný, srozumitelný (taktéž i výrok rozhodnutí z 5.10.2010) a je zjevné, čeho se výrok týká, totéž se týká i jeho odůvodnění, které je v souladu s výrokem.

Ve věci se také nejedná o změnu rozhodnutí v neprospěch odvolatelky. Výrok byl krajským úřadem změněn ale jen tak, že byl upřesněn a upraven, avšak zcela zjevně v duchu výroku rozhodnutí z 5.10.2010. Z žalobního tvrzení vůbec nevyplývá, proč se žalobkyně domnívá, že došlo ke zhoršení jeho právního stavu.

K věci samé soud zaujal následující závěry.

Žalovaný i správní orgán I. stupně své dokazování zaměřily na i na postoje žalobkyně po květnu 1996 a logicky odůvodnily, proč lze spolehlivě z postojů žalobkyně vyvodit, že po dobu několika roků po roce 1995 mlčky souhlasila s užíváním parcely ppč. 467/1 jako

komunikace. Projev vůle byl dán tím, že byla srozuměna s užíváním pozemku jako veřejné cesty, což je pro posouzení věci plně postačující. Aktivním projevem, jak má na mysli žalobkyně, je pak již jen výslovný projev. Tvzení žalobkyně o tom, že místo navštěvovala jen málo a o užívání pozemku neměla informace, neobstojí pro svou zjevnou účelovost. Zcela postrádá logiky, aby vlastník byl v podstatě absolutně nevšímavý k tomu, co se s jeho majetkem, ohledně kterého projevil takovou aktivitu v restitučním řízení, děje, když navíc stopy užívání pozemku jako cesty jsou tak zřetelné. Lze souhlasit s názorem krajského úřadu, že je věcí vlastníka, aby byl při ochraně svých práv dostatečně bdělý tak, aby neutrpěl újmu. Tato zjištění, jak je rozvedl i žalovaný, plně postačují k závěru, že po dobu několika roků od roku 1995 setrvala žalobkyně v dosavadní praxi z let šedesátých v tom, že stav „darování“ parcely ppč. 467/1 veřejnosti jako komunikace i nadále trvá. Minimálně v létech šedesátých v době „nabídky“ pozemku státu znala žalobkyně stav věci, cesta přes pozemek byla zcela patrná, což vyplynulo i z plánu z roku 1961. Již tyto její vědomosti měly vést žalobkyni ke zvýšené obezřetnosti v roce 1995, resp. 1996 v době faktického převzetí pozemku. Proto její tvrzení o „nevědomosti“ faktického stavu věci po roku 1995 jsou zcela zjevně tvrzením účelovým.

Také z nabídky, učiněné žalobkyní v roce 1961 nelze vyvozovat, že by meritem věci bylo veřejné užívání pozemku. Sama žalobkyně uváděla, že pozemek neobhospodařuje (tzn., že taková „nabídka“ byla tehdy zjevně v duchu zásady, že zemědělský pozemek nemá vlastnit ten, kdo na něm nepracuje), a ani neuváděla, že by jej dříve pronajímala k zemědělské činnosti. Navíc nabídku učinila žalobkyně tehdy podmíněnou souhlasem s prodejem rekreačního domku.

Správní orgány opatřily zcela správně také i důkazy, týkající se stavu před rokem 1961, resp. 1963, o kterémžto období žalobkyně v podstatě mlčí, popř. se vyjadřuje velmi skromně, ač se ji toto období zásadně týká, a to zejména svědecké výpovědi. Jedná se především o svědectví Ing. Z.M., V.M., M.B. st. a M.B. ml., pokud lze opomenout účastnická tvrzení Holanových, která jsou s těmito výpověďmi v relaci. Těmito důkazy je totiž ověřeno, co opakovaně uvádějí i Státní lesy, že běžně a bez omezení kýmkoli „pokračovaly“ od roku 1963 v užívání účelové komunikace na parcele ppč. ■ a tento stav musel být založen ještě před rokem 1963. Nelze opomíjet ani svědectví Ivany Košťákové, profesionální zeměměřičky, která tamní území zaměřovala v roce 2008 a které je znám geometrický polohopisný plán (č. 01-920-327-208 ze dne 6.5.1961), na kterém je vyznačena komunikace i přes parcelu ppč. 467/1, což potvrdilo i její pozdější měření. Jedná se o výsledek zeměměřičské činnosti, tj. o činnost přísně technického charakteru a ve spise není ani sebemenší indicie, která by ukazovala na podezření, že jak plán z roku 1961 tak i pozdější vyměřování byly jakkoli zkresleny. Tzn., že tím, kdo cestu založil, tedy poskytl parcelu veřejnosti k užívání ve smyslu § 19 z.č.13/1997 Sb., byla nejpozději v šedesátých letech 20. století J.B., nyní J.P., pokud to již nebyli její právní předchůdci, což je spíše pravděpodobné. Pokud soud již zmínil rozhodnutí ze dne 29.8.1995, pak důvodem pro který J.B. (P.) „darovala“ parcelu státu, nebyly spory ohledně „veřejnosti“ parcely ale důvod zjevně jiný. Tento důvod ale není podstatou nynějšího sporu. Uvedeným stavem, založeným zjevně dobrovolně po vlastním uvážení tehdejším vlastníkem jako fyzickou osobou, byl vázán i jeho právní nástupce a stát již nastolený stav jen akceptoval. Nebyla to tudíž veřejnoprávní korporace ve smyslu citovaného rozhodnutí Ústavního soudu, na které žalobkyně poukazuje, kdo ve smyslu tohoto rozhodnutí založil „veřejnost“ cesty, ale byla to výhradně fyzická osoba – vlastník pozemku, který ještě

před rokem 1963 „věnoval“ parcelu (její část, jak je zřejmé ze spisu) k veřejnému užívání jako cesty a tímto projevem vůle původního vlastníka byl v souladu se zákonem zavázán jak stát, tak i restituent, zde žalobkyně, a to bez ohledu na postoje, projevené po květnu 1996. Poukaz žalobkyně na toto rozhodnutí je proto zcela nepřípadný. Pro úplnost je třeba připomenout, že prvou známkou nesouhlasu žalobkyně s užíváním parcely jako cesty je její dopis pro (jen) p.H. z roku 1998, tedy tři léta pro převzetí nemovitosti, aktivnější odpor je až z roku 2003 (oznámení učiněné na policii). Řízení vedené před okresním soudem v roce 2006 se týká jen p. H. a jen provozu jeho motorových vozidel, nikoli existence účelové komunikace jako takové.

Správní orgány obou stupňů proto nepochybily, pokud deklarovaly existenci veřejné účelové komunikace i na parcele ppč. ■■■.

Jistě nelze zpochybnit, že v době dávnější před řadou let, když časové poměry nelze již určit přesněji, mohl k parcele a domu nyní H. vést jiná přístupová komunikace (alternativní cesta, popř. cesty) a tuto skutečnost připouštějí i oba správní orgány. I žalovaný se dostatečně vypořádal s touto námitkou žalobkyně, a proto soud k danému žalobnímu bodu pokládá za nutné uvést následující.

Již není zjiitelné, v jakém stavu byla tato jiná přístupová cesta (cesty), zda byla jen schůdná či i sjízdná (§ 19 odst.1, věta druhá z.č. 13/1997 Sb.), avšak jak vyplývá z dokazování, nebylo možno ani před řadou let takový přístup k nemovitostem pokládat za rozumnou alternativní přístupovou cestu, plnící účel komunikace. Tento závěr lze vyvodit především z následujících skutečností. Již v šedesátých letech 20. století prokazuje nejpozději J.B. svým postojem, že rozumná alternativní cesta buď již tehdy neexistovala či byla sice k dispozici, ale byla použitelná jen velmi omezeně, takže by účel komunikace splňovat nemohla, či jen velmi omezeně (např. byla jen schůdná a nikoli sjízdná aj.). Tento postoj je v souladu s výpověďmi zmíněných svědků a z vyjádření obce či Lesů. Jinak řečeno, jiná alternativní cesta, srovnatelná rozumně s cestou vedoucí mj. i přes parcelu ppč. 467/1 ani tehdy před desítkami let neexistovala a neexistuje doposud. Lze se sice (např. k pozemku H.) dostat přes jiný pozemek, nikoli ale v majetku H., avšak jedná se (výsledek místního šetření z 31.7.2009) o cestu jen schůdnou s terénem plným rygolů vymletých vodou (20 až 50 cm hlubokých), mokřin i starého nánosů dřevin aj., přičemž na tomto přístupu již není cesta ani v terénu zřetelná. Předně nelze opomenout, že se jedná o přístup přes cizí pozemky, a dále soud zdůrazňuje, že pro praktickou nemožnost (snad s výjimkou obtížné pěši) nemůže být takový přístup pokládán za přístup alternativní. Názor žalobkyně není podpořen ani rozsudkem Okresního soudu v Semilech čj. 6 C 548/2006-21 ze dne 11.10.2006, vydaného na základě návrhu žalobkyně, podle kterého se zakazuje p. Holanovi průjezd (nikoli průchod) přes parcelu ppč. 467/1. Navíc nutno připomenout, že správní orgán není oprávněn si učinit úsudek podle § 57 odst. 1, písm. c) SŘ o tom, že byl spáchán trestný čin, přestupek či jiný správní delikt a kdo jej spáchal, a ani o otázkách osobního stavu. Tzn, že otázku existence účelové komunikace mohl (a byl povinen) v rámci své věcné působnosti řešit samostatně bez ohledu na zmíněný rozsudek. Ten se ostatně ani existencí veřejné komunikace na parcele ppč.467/1 nezabýval, ta vůbec nastolena nebyla.

Odkazuje-li žalobkyně na z.č.289/1995 Sb., pak z dokazování vyplývá, že Lesy ČR užívají předmětného pozemku k obhospodařování lesa, tedy k naplňování funkcí lesa, a vykazuje-li lesní cesta za takého stavu znaky veřejné účelové komunikace (§ 7 odst. 1 z.č. 13/1997 Sb.), pak se na takovou cestu vztahuje právo obecného užívání podle § 19 odst. 1) cit. zákona (např. NS ve svém rozsudku sp.zn: 33 Odo 449/2005).

Po přezkoumání věci soud nemohl přiznat podané žalobě důvodnost, a proto ji zamítl podle § 78 odst. 7) s.ř.s.

Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a proto ji podle § 60 odst. 1) s.ř.s. náhrada nákladů řízení nepřisluší, žalovaný takové náhrady nežádal.

Právo na náhradu nákladů nemají ani osoby zúčastněné na řízení, neboť nejsou splněny podmínky § 60 odst. 5) s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 5. listopadu 2013

Mgr. Karel Kostecký
předseda senátu